

Opsinjoren maakt Antwerpen minder zuur

BUURTFEESTEN ORGANISEREN, STRATEN POETSEN, BLOEMEN PLANTEN EN JE STRAAT TOT SPEELSTRAAT UITROEPEN, DAT IS IN EEN PAAR WOORDEN WAAR DE ANTWERPSE STEDELIJKE ORGANISATIE OPSINJOREN DE ANTWERPENAARS AL SINDS ZEVENTIEN JAAR MEE HELPT.

Het begon allemaal met een poging van het toenmalige stadsbestuur om de strijd tegen verzuring aan te vatten, vertelt coördinator Katrien Segers. 'Er waren in die tijd al een aantal bewonersgroepen actief om zwerfvuil aan te pakken en straten te poetsen. Opsinjoren wilde die positieve krachten versterken en hen navolging laten krijgen, met als boodschap: in plaats van te klagen kan je de dingen zelf aanpakken.'

Buren bij elkaar

De baseline 'Opsinjoren brengt burenen bij elkaar' maakt het meteen duidelijk: de centrale doelstelling van deze organisatie is het bevorderen van sociale cohesie. 'Als iemand een aanvraag indient om een gevel te schilderen of één bloemenbak te vullen en te beheren, ondersteunen we dat niet. Als meerdere burenen meedoen, zullen we wel ons best doen om ze te ondersteunen. We willen mensen het signaal geven dat ze er niet alleen voor staan en dat ze samen meer kunnen.'

Meer of minder succes

Afhankelijk van de buurt hebben welbepaalde initiatieven meer of minder succes. In de groene rand is er weinig of geen behoefte aan extra groen. In 2060 Antwerpen en op het Kiel, plekken waar de zwerfvuilproblematiek het grootst is, wonen ook de meeste straatvrijwilligers. Op het Zuid zijn er veel speelstraten, in Ekeren wordt er meer gefeest. Per jaar bereikt Opsinjoren één op de vier Antwerpse straten (dat wil zeggen dat er minstens één initiatief per jaar plaatsvindt). Jaarlijks vinden in totaal zo'n 2.500 initiatieven plaats.

Dorpscultuur

Wil Opsinjoren in feite een soort dorpscultuur in de stad introduceren? Katrien Segers knikt instemmend. 'Dat is alvast wat gebruikers zelf aangeven. Mensen komen van heinde en verre naar Antwerpen en koesteren de wens om een dorpsgevoel in hun straat te ontwikkelen. Dat klinkt misschien pejoratief, maar het betekent dat mensen zich veiliger voelen en meer betrokken bij hun burenen. Ze voelen zich thuis. Ze doorbreken de anonimiteit en eenzaamheid van de stad en nemen verantwoordelijkheid voor elkaar op. En dat doe je makkelijker als je je burenen kent. Een beetje sociale druk helpt.'

Iedereen welkom

Wie zijn de typische initiatiefnemers? 'Bij de Lentepoets zien we een iets ouder profiel, bij straatfeesten zijn het over het algemeen jongere mensen. We merken ook een groeiende diversiteit, al is er op dat gebied nog werk aan de winkel. We trachten duidelijk te maken dat we er zijn voor iedereen, dat iedereen welkom is bij de straatfeesten en iedereen vrij is om er een te organiseren. We vragen onze contactpersonen ook expliciet om iedereen uit te nodigen en de eventuele deelnamekosten zo laagdrempelig mogelijk te houden (maximaal 6 euro per persoon).

Draagkracht

Opsinjoren tracht oog te hebben voor mensen met een problematiek van geestelijke gezondheid en/of fysieke beperkingen. 'In onze publicaties vragen we mensen om meer zorg op te nemen voor mensen die minder draagkrachtig zijn. We denken dan aan mensen die minder goed te been zijn, maar ook mensen die kampen met een burn-out. Ga er eens langs, nodig ze een keer uit op de koffie of help ze met boodschappen doen. Maar het is wellicht te rooskleurig om te denken dat, als mensen dit soort dingen doen, dat een automatisch gevolg is van de straatfeesten.'

Burn-out

Katrien Segers lacht. 'Ik moet plots denken aan wat een collega zei toen ik op een bijeenkomst vroeg naar dé ideale Opsinjoorder. Volgens een van mijn collega's is dat iemand met een burn-out: mensen met veel potentieel in het leven die er zo hard voor gaan dat ze crashen. Maar misschien doen ze dat te vaak met een focus op hun werk en te weinig met een focus op de dingen dicht bij hen. Het kan vreemd klinken, maar sommige van onze vrijwilligers blijken inderdaad mensen te zijn die thuis zitten met een burn-out en heel veel plezier en voldoening halen uit hun engagement voor Opsinjoren. Toch mooi hoe ze op die manier hun competenties die ze vroeger op het werk inzetten, nu toepassen op de straatactiviteiten. Ze krijgen dan ook onmiddellijk positieve feedback en zien en voelen de impact van hun inspanningen. Zo werken ze terug aan hun zelfvertrouwen en krijgen ze opnieuw energie om terug te keren naar de jobmarkt.'

Alert zijn

Eventuele problemen van psychologische aard aan andere diensten signaleren, dat doet Opsinjoren niet. Ze trachten wel oplossingen te vinden als ze op de hoogte worden gebracht van problemen. 'Die alertheid is er, we trachten mensen door te sturen naar de juiste diensten.'

Tips

Het blijft een constante zoektocht om het vrijwilligersbestand op peil te houden en nieuwkomers in Antwerpen op de hoogte te brengen van het aanbod van Opsinjoren. Welke tips heeft Katrien Segers voor steden die een dergelijke werking willen ontwikkelen? 'Hou het administratieve gedeelte zo eenvoudig mogelijk en maak goede afspraken met andere diensten, zodat de burger zich daar geen zorgen over moet maken. Maar ik denk vooral dat je, net zoals wij, elke vraag van een burger met heel veel enthousiasme moet beantwoorden. Mensen moeten zich thuis en welkom voelen in de stad, en wij moeten met hen actief meedenken over wat kan en niet of over hoe het anders kan.'

Verschil met vroeger

Is Antwerpen na zeventien jaar Opsinjoren een minder zure stad geworden? 'Ik denk wel dat er een groot verschil is met vroeger. Als dienst staan wij dicht bij de mensen, wij zijn heel bereikbaar, wij komen zelf op de buurtfeesten zodat wij weten wat er leeft. We doen ook ons best om bewoners elkaar te laten inspireren en goede praktijken te delen. Op die manier trachten wij een vaste waarde te zijn en te blijven voor alle Antwerpenaren.'